

WERELDBEROEMD IN HEEL BELGIE

Een fenomeen in de straten eind de jaren 50, begin de jaren 60: bij avond worden rolluiken, gordijnen en blaffeturen aan verschillende huizen niet meer gesloten voor 22.00 u? Vensterprostitutie? Allez jongens, in de dorpkes? Sociale controle? Nee, dat woord was nog niet uitgevonden. Eén juiste reden: “Ze hadden daar een tv gekocht en dat moest iedereen zien!!!” Het was een teken van welstand als ge u die houten kast met klein schermke kon permitteren, cash van onder de matras. Eén van de grootste uitvindingen was de huiskamers binnen gesloten en was eigenlijk een sluipmoordenaar voor de cinéma’s en de nachtrust van de mensen. Nog een geluk dat de BRT maar uitzond van 19.00 u tot 22.00 u. Nadeel: ge kreeg meer familie en burens over de vloer die uw bier en koffie kwamen uitdrinken. Voordeel: pa en pépé moesten geen ‘blote boekskes’ meer kopen in Sluis, alleen nog boter en kaas, want er was meer te zien in de vele reportages over Afrika, hoho. Er was altijd ambiance want als er een tweeling of iets anders in beeld kwam zeiden de vrouwen tegen de kleinsten: “Handen voor de ogen!” De mannen op hun beurt lieten hun verwondering blijken door: “Jawadde“, en wij keken door ons vingers. Ja, het lijkt onnozel maar zo was het, we moesten nog alles ontdekken, één van de plezante periodes van onze jeugd, nu?? Wie een draaiende antenne op zijn dak had kon ook soms de VPRO capteren en daar wisten ze van wanten. In een paar jaar was het straatbeeld verandert door de vele, vele lelijke antennes op de daken, hoe hoger hoe meer posten en beter zwart-wit. Wat ik nooit vergeet is de dresscode van die tijd bij de BRT: de mannen steeds in pak, wit hemd, das en een sigaret of sigaar in de hand, ongelooflijk maar normaal voor die tijd, de dames, in de minderheid, waren steeds opgetut, klaar om naar een trouwfeest te gaan. De decors waren deze van een patronagezaal maar men zaaide naar de zak, nu in de zak! Wat ik nooit vergeet was het programma ‘Echo’ met Jan Vanderstraten , Bob Van Bael , Jan Van Rompaey..., echte reality-tv, eerlijk, simpel, plezant. De reportage met de vier kasseileggers van een gemeente die de werkplek van één vierkante meter bestuderen met de handen in de zakken en het stompke in de hoekmond... tot het schafttijd was. En daarbij dan nog de hit ‘Als ik ooit eens vijf minuten tijd heb’ van Louis Neefs zaliger. Ja mensen, eenvoud kan toch mooi zijn.

Het moet rond die tijd geweest zijn in het dorp Sint- M..., juist weet ik het niet meer. De facteur haastte zich met een brief van de BRT naar het gemeentehuis

bij de burgemeester, want die krijgt ge niet alle weken. Hij overhandigde hem persoonlijk en die zei: "*Firmin , ee es nat.*" Firmin die wist van wat, ja de damp van de moor, zei: "*t'Es van mijn zweet, meneer de burgemeester.*" Nadat Firmin terug op zijnen vélo zat, opende hij met alle gemak de envelop en las, zijn ogen werden steeds groter van de verbazing. Er stond in dat de BRT- ploeg van 'Echo' over twee weken op de zondag iets na negen uur zou verschijnen om de zetting van de plaatselijke vinkeniers te filmen, alsook de prijsdeling daarna. "Wel volstreckte geheimhouding, het moest een verrassingsinval zijn want zo is het echt en uit het leven gegrepen. Dus aan niemand door vertellen!!!" Zo stond in grote letters. De burgemeester was van zijn melk; zoiets in zijn dorp, dit mocht niet mis gaan en hij verstopte de brief bij zijn nog nooit gevonden fles goede cognac. Zelfs aan zijn vrouw zou hij het niet vertellen want ze ging twee maal per week naar de coiffeuse, groot gevaar !!

MAAR!! De facteur had zoals steeds de moor gebruikt, de enveloppe open gestoomd, de brief gelezen en alles terug toegeplakt. Vandaar de vochtige post, of was u al mee? Hij stapte bij de voorzitter binnen met het nieuws... maar aan niemand vertellen! Deze riep zijn bestuur samen, vertelde het nieuws... maar aan niemand vertellen! De cafébaas had het gesprek opgevangen en vertelde het door aan de toogplakkers... maar aan niemand vertellen! Allez, in de kortste keren wist iedereen het, maar nergens werden er gesprekken over gevoerd want ze... De burgemeester was blij dat hij nergens iets hoorde over de BRT en dacht dat zijn geheim veilig was tot de zondag van de reportage, mijn gedacht .

De dag van de waarheid was aangebroken, aan de kerk hing een brief dat de hoogmis was verschoven naar 11.00 u. En dan gebeurde waar de BRT had voor gevreesd, iedere liefhebber kwam naar de inschrijving met zijn beste kostuum aan, madam was er ook bij met hoedje en tasje. Overal werden vlaggen buiten gestoken en de winkels waren voor het eerst open op zondag. De burgemeester was nog in bad want zijn optreden was maar voorzien na de zetting. De BRT- ploeg was nog onderweg en wist nog niets, maar er stond hen wat te wachten. In de reeke zaten vijftig mannen en kleine gasten op hun paasbest. De dames flaneerden van regel 1 naar 50 en terug en bekeken elkaar van top tot teen. 9.10 u: de zendwagen van 'Echo' stopte op wat afstand en de televisiemakers wisten niet wat ze zagen. Dit was niet wat ze wilden, ze hadden het ooit eens anders gezien. Allemaal 'heren met de hoed' met een catwalk achter hen aan. Maar ze moesten beelden hebben en zo geschiedde. De tekenaars draaiden

mee met de camera, de vlagger wou zoveel mogelijk in beeld komen, de dames liepen elkaar bijna omver, de pastoor kwam aangestapt met twee misdienaars met emmers wijwater en zegende iedereen, camera inclusie... Het was genoeg geweest voor 'Bob met de micro' en ze vertrokken naar het lokaal om even op hun positieven te komen maar dat was maar een gedacht! In de straat stonden rijen mensen uit te kijken naar hun passage en deze van de vinkeniers, net een koersgebeuren. Aan het lokaal stond een deel van de fanfare klaar, het andere deel zat in de reeke. De lokaalhouder had stoelen en tafels buiten gezet want het was prachtig weer en binnen was het veel te klein en bruin. De BRT-mannen vielen van de ene verbazing in de andere maar begonnen ook te beseffen dat er een lek moest geweest zijn. De zetting was gedaan en de stoet of beter processie zette zich in gang richting lokaal met de champetter, de pastoor en de burgemeester die ook al aansloot. Men hoorde ze echt het lokaal naderen, overal was er applaus, de camera draaide en draaide.

De fanfare begon te spelen en in geen tijd waren alle plaatsen bezet en het bier begon in beken te vloeien, de dames hielden het bij elexierkes. Alles ging op de gevoelige band, de prijsdeling, de poepekletsen... En dan was het tijd voor de interviews. Groot risico, want de drank was al in de man. De burgemeester verklaarde dat hij de brief van de BRT veilig had verstopt bij zijn fles cognac en zijn madam had het gehoord. De voorzitter zei dat hij het per ongeluk had vernomen van iemand die het niet mocht voort vertellen, de pastoor die ondertussen ook al vergeten was dat er om 11.00 u mis was, zei dat hij het vernomen had in de biechtstoel... Tot de facteur met de micro onder zijn rode neus stond. Bob vroeg of hij mogelijks wist waar het lek zat, hij had maar de helft van de vraag gehoord en zei: *"Gelekt, 'k hebbe kik nie aan dienen envelop gelekt, ik plak dat toe mee behangselpap"*. LAP, de dader was bekend, maar niemand had daar nog een boodschap aan. Om 15.00 u stonden plots vier nonnen op het BRT-feest met de boodschap dat de kerk toe was en hoe het zat met de vespers. De pastoor was de tijd opnieuw uit het oog verloren en zat juist in de vogelkesdans. Om 16.00 u vertrok de echo-ploeg richting Brussel met de beelden van het jaar. Wa was dat geweest?? 's Zaterdag zaten de huiskamers van de tv-eigenaars vol tegen 19.00 u voor 'Echo'. En ja, de eerste reportage was 'de vinkenzetting' en iedereen kwam in beeld: ja, de pastoor, de champetter, de burgemeester... ook. De gemeente stond voor een tweede maal in rep en roer. De maandag kon je bij de beenhouwer 'echo-worsten' kopen en bij de bakker 'echo-brood', het café noemde nu 'in den Echo'. Heel tv-kijkend

België had het gezien en goed gelachen. Velen kwamen eens kijken in het dorp en aan de kerk waren kaarsen te koop... kaarsen! Er kwam ook reactie vanuit een andere hoek: de burgemeester kreeg een uitbrander van de gouverneur omdat hij altijd van die goedkope cognac kreeg op de vergaderingen en de goede, de pastoor moest van de bisschop zijn schapen melken en er niet mee dansen, de champetter moest tien maal het reglementenboekje overschrijven en de facteur het kantoor van de postmeester behangen tot zijn pap op was. De fantastische reportage werd nog meerdere malen vertoond, zelfs in Nederland. De vinkensport werd niet langer meer de 'de sport van de kleine man' genoemd maar 'met de vinken spelen is altijd een beetje feest'. En hadden ze gelijk of hadden ze gelijk?

Lucien van Gent